

*Klar til
kursus i
oktober og
november*

175

SEPTEMBER 2023

RET & SKEL

Information for Hegnsyn

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

RET & SKEL, Information for Hegnsyn

Ret & Skel udgives fremadrettet digitalt og vil blive vist på foreningens hjemmeside www.hegnsyn.dk.

"Ret & Skel" trykkes i et oplag af 15 stk. af Foreningen af Hegnsyn i Danmark og udkommer 4 gange årligt.

Henvendelser om tegning af abonnement (kr. 125 årligt), udbringning af bladet, person- og adresseændringer m.v. rettes til foreningens administrator.

Hegnsyn, kommunale forvaltninger og andre opfordres til at gemme bladene og evt. senere gøre brug af dem som opslagsværk. Register over bladenes indhold 1986-2000 forefindes i blad nr. 81 – herefter bringes én gang årligt en oversigt over foregående års indhold.

Bladet layouts af og trykkes hos:

Fich Reklamebureau, Schweizerpladsen 1b, 3th, 4200 Slagelse.

Redaktør og ansvarlig i henhold til presseloven:

Freddy Jensen, Helsingør Kommune, Strandbakken 4, 3060 Espergærde

Telefon: 40 18 23 20 | E-mail: FPJ@hegnsyn.dk

Indholdsfortegnelse

#175

Fra formanden	side 3
Foreningen af Hegnsyn i Danmark – bestyrelse, redaktør og adm.	side 4
Vederlag i henhold til Hegnslovens § 46 stk. 4	side 5
Foreningen af Hegnsyn i Danmark	side 5
Sekretærens arbejde	side 6
Vederlag for hegnsyn og hegnsynsforretninger gældende fra 1. januar 2023	side 7
Haven i september	side 8
Ny principiel Højesteretsdom: Ejendomshævd ikke vundet ...	side 10
Mos i græsplænen	side 14
Efterårskursus - Vestdanmark	side 16
Efteråret nærmer sig ...	side 17
Efterårskursus - Østdanmark	side 18
"Spørg bare"	side 19
Hortensia i haven	Bagsiden

Velkommen tilbage efter sommerferien

– Et spændende efterår 2023 er i vente

Kære læsere af Ret og Skel,

Sommeren har sagt farvel med sine varme dage og lune nætter, og vi træder ind i efteråret med frisk energi og en spændende agenda for resten af 2023. Efter en velfortjent ferieperiode er vores forening nu tilbage på arbejdsbanen, og vi er allerede i fuld gang med at planlægge og arrangere en række begivenheder og kurser, der vil berige vores medlemmers viden og styrke vores fællesskab.

Vi er stolte over at kunne meddele, at vores første begynderkursus „Keep it simple,” der fandt sted den 17. juni 2023, var en betydningsfuld succes. Kurset var særligt designet til at introducere og uddanne nye hegnsynsmænd og -sekretærer i deres opgaver og ansvar. Glæden var stor, da vi kunne byde hele 9 engagerede deltagere velkommen. Disse kursister investerede sig aktivt i programmet og bidrog til en udveksling af vigtig viden og erfaring.

Vores begynderkursus fandt sted i de smukke omgivelser af Huset Middelfart, centralt beliggende i byen af samme navn. Deltagerne nød en behagelig atmosfære og en omhyggeligt tilrettelagt dagsorden, der kompetent dækkede alle relevante emner. Det er vores mål at give vores medlemmer den bedst mulige læringsoplevelse, og vi er overbeviste om, at dette kursus har bidraget til en

styrkelse af faglig viden og netværk.

Som efteråret nærmer sig med løfter om forandring, byder vi på en spændende menu af begivenheder og kurser. I dette blad finder du programmet for vores to efterårskurser, der vil udforske centrale emner og udfordringer inden for vores område. Vi opfordrer alle interesserede til at deltage og udnytte muligheden for videreuddannelse og udveksling af erfaringer.

I en mere højtidelig tone må vi desværre meddele, at vores tidligere formand, Helge Sølgaard, er gået bort. Helge har været en uomgængelig skikkelse i vores foreningsarbejde som formand og som rådgiver inden for Mark og Vejfreds-sager i løbet af de sidste 10 år. Hans bidrag har været uvurderligt, og han har også deltaget aktivt i Ministeriets udvalgsarbejde vedrørende Mark og Vejfredsloven. Vi mindes Helge med stor ærefrygt og taknemmelighed for hans dedikerede indsats og engagerede ånd.

Vi ser frem til en inspirerende og lærerig periode i resten af 2023

Sammen skaber vi en stærk faglig fællesskab og der bidrager til udviklingen af vores felt.

På bestyrelsens vegne

Martin Thor Pedersen, formand

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

Blåmunkevej 6 • 3060 Espergærde • tlf. 30 48 07 36

CVR nr.: 71492419 • Hjemmeside: www.hegnsyn.dk

Formand:

Martin Thor Pedersen, Helsingør Kommune
Blåmunkevej 6, 3060 Espergærde
Tlf. 30 48 07 36 | E-mail: mtp@hegnsyn.dk

Næstformand:

Bo Dreholt, Randers Kommune
Hobrovej 397, 8920 Randers NV
Tlf. 29 16 79 01 | E-mail: bd@hegnsyn.dk

Kasserer:

Henning Danielsen, Randers Kommune
Ølstvadbrovej 64, 8940 Randers SV
Tlf. 40 57 10 33 | E-mail: hd@hegnsyn.dk

Sekretær:

Hans Chr. Hansen, Holbæk Kommune
Vestervang 2, 4520 Svinninge
Tlf. 29 26 29 45 | E-mail: hch@hegnsyn.dk

**Bestyrelses-
medlem**

Bodil Waagensen, Lolland Kommune
Hovvasen 2, 4983 Dannemare
Tlf. 40 82 09 86 | E-mail: bw@hegnsyn.dk

Redaktør:

Freddy Jensen, Helsingør Kommune
Strandbakken 4, 3060 Espergærde
Tlf. 40 18 23 20 | E-mail: fpj@hegnsyn.dk

Administrator:

Birgitte Buchsti
Messingvej 51, Vorup, 8940 Randers
Tlf. 50 30 50 90 | E-mail: bb@hegnsyn.dk

Vederlag i henhold til Hegnslovens § 46 stk. 4

Ovennævnte paragraf/bestemmelse er så vidt vides, en meget sjælden anvendt mulighed for at få godtgjort en parts vederlag til Hegnsynet samt eventuelle udgifter iht. Hegnslovens § 34, stk. 8 og § 36.

På foranledning af en telefonisk henvendelse fra Hegnsynet i Langelands Kommune, har jeg "forsket" lidt i bestemmelsen.

Indtil 1. april 2019 skulle en anmodning om godtgørelse af ovennævnte udgifter sendes til "Statsamtet".

I forbindelse med nedlæggelsen af Statsamterne pr. 1. april 2019, overtog "Familiaretshuset" de fleste af Statsamternes opgaver, det gjaldt dog ikke denne bestemmelse.

I stedet blev opgaven overdraget til Landbrugsstyrelsen (Lbst.dk), hvor der kan læses mere om emnet og mulighederne, ved i søgefeltet at skrive "hegnsyn" og derefter slå op på "naboret". Såfremt der til grundejerens husforsikring er tilknyttet en retshjælpsforsikring, vil denne kunne anvendes til alle omkostninger ved et

Hegnsyn, herunder også advokatomkostninger mv. der ikke er omfattet af mulighederne iht. § 46 stk. 4.

Se i øvrigt Bent Bergs "Hegnsloven med kommentarer" side 415 og 416.

På bestyrelsens vegne

Henning Danielsen

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

Stiftet den 5. december 1973

Foreningens formål er at varetage fælles interesser, herunder udøvelse af rådgivnings- og kursusvirksomhed samt udgivelse af bladet RET & SKEL.

Som medlemmer kan optages alle medlemmer af Hegnsyn i alle landets kommuner. Årskontingent pr. Hegnsyn er 3250 kr. Alle medlemmer har stemmeret.

Hegnsynssekretærer og vurderingsmænd i henhold til lov om mark- og vejfred **kan deltage i alle foreningens aktiviteter, herunder også med taleret ved generalforsamlingen.**

Kontingentet til foreningen fastsættes på den ordinære generalforsamling og betales årligt pr. Hegnsyn.

Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af marts.

Sekretærens arbejde

Mit navn er Malene. Jeg er sekretær i Hegnsynet i Vejen Kommune og har været det i 4 år. Vi har ikke mange hegnssager i Vejen Kommune, så på mange områder føler jeg mig stadig som ny sekretær i Hegnsynet. Som ny sekretær, der INTET kendskab har haft til hegnsynsområdet ud over selv at være ejer af et hegn, kan det være noget af en opgave at give sig i kast med. Derfor har det været rigtig godt for mig at deltage i årsmøder, generalforsamlinger og kurser i foreningsregi. Det har givet mig mere erfaring og netværk, jeg har benyttet mig af siden.

Jeg synes, det er vigtigt at have fokus på sekretærerne i Foreningen for Hegnsyn, for vi har en vigtig rolle i arbejdet med hegnsyn. Det har jeg ytret til bestyrelsen. Jeg er efterfølgende blevet spurgt, om jeg vil skrive et indlæg om sekretærens arbejde og rolle, så derfor dette indlæg.

Selvom jeg ikke har haft mange erfaringer med hegnssager, er jeg bekendt med arbejdsgangene og hvad min rolle er. Jeg vil prøve at beskrive, hvordan min arbejdsgang er, når der kommer en sag ind og hvordan jeg forholder mig til telefoniske henvendelser.

Arbejdsgang ved digital anmodning om hegnsyn:

1. Ved digital anmodning journaliseres anmodningen ind i vores ESDH-system (Elektroniske Sags- og Dokumenthåndteringssystem).
2. Jeg læser anmodningen igennem. Har jeg spørgsmål til klager af praktisk karakter,

kontakter jeg denne, inden jeg kontakter formanden for Hegnsynet.

3. *Jeg sender bekræftelse til klager for modtaget anmodning.*
4. *Formanden og jeg vender mulige datoer, inden han kontakter de øvrige medlemmer af Hegnsynet for at finde en endelig dato.*
5. *Jeg sender forvarsling og indkommen anmodning af sted til indklagede.*
6. *Når datoen er fundet, sendes indkaldelse til både klager og indklagede.*
7. *I Vejen Kommune benytter vi First Agenda til vores møder. Derfor opretter jeg nu mødet og tilknytter dokumenterne, så hegnsynsmedlemmerne kan læse og forberede sig på sagen.*
8. *Jeg klargør protokollatet.*
9. *Til selve berigtigelses- og forhandlingsmødet skriver jeg protokollatet i hånden.*
10. *Tilbage på kontoret renskriver jeg protokollatet og sender afgørelser til parterne i sagen.*
11. *Efterfølgende laver jeg en faktura til den/de af parterne, der skal betale for Hegnsynet.*
12. *Slutteligt sørger jeg for at betale vederlag og befordring til hegnsynsmedlemmerne.*

Håndtering af henvendelser

Jeg har ikke haft mange hegnsynssager, men jeg har en del henvendelser omkring hegn. De ender dog sjældent i ordinære sager, da det ofte er henvendelser fra borgere, der har spørgsmål omkring deres hegn. Disse henvendelser får jeg typisk telefonisk. Her er jeg selvfølgelig meget opmærksom på, at jeg kun kan vejlede de

henvendte ud fra hegnsloven og ikke ud fra den enkelte sag.

Jeg har under min kommunomuddannelse taget et valgfag i konflikthåndtering på arbejdspladsen. Det kommer mig særligt til gavn i henvendelserne, jeg får ind telefonisk. Så her benytter jeg de redskaber, jeg har lært omkring konflikthåndtering:

Lyttende: Jeg lytter til den problemstilling, som borgeren ringer ind omkring.

Undersøgende: Jeg spørger ind til, hvad det er, borgeren gerne vil have min hjælp til.

Opfølgende: Jeg opsummerer, hvad jeg har hørt, så jeg er sikker på, at det er korrekt. Det giver også borgeren en mulighed for selv at høre, hvad denne har spurgt ind til.

Henvender mig igen: Jeg aftaler ofte med borgeren, at jeg vil undersøge henvendelsen nærmere og vende tilbage. Det giver mig mulighed for at forholde mig til henvendelsen og finde frem til korrekt paragraf, inden jeg vender tilbage til borgeren. Derudover kan det også være, at

jeg er blevet afbrudt i mit arbejde, som jeg kan færdiggøre, inden jeg vender tilbage på henvendelsen.

Alle henvendelser journaliserer jeg også i vores ESDH-system. Det gør også, at jeg nogle gange hurtigt kan finde frem til, hvilken vejledning jeg kan give til borgeren, fordi jeg tidligere har vejledt i en lignende problematik/henvendelse.

Et godt netværk er vigtigt

Ved både anmodninger og telefoniske henvendelser gør jeg indimellem brug af mit netværk af sekretærer. Det foregår på mail og er med sekretærer rundt om i landet. Jeg har et stort ønske om, at vi kan få etableret netværks rundt i landet. Det giver måske mest mening, at det bliver geografisk opdelt. Og måske skal jeg bare selv starte med at kontakte mine nabokommuner og tage det første skridt.

Malene Engelund Østergaard

Vederlag for hegnsyn og vurderingsforretninger gældende fra 1. januar 2023:

Et hegnsyn koster kr. 2.009,00 som fordeles med kr. 861 til formanden og kr. 574 til hver af de øvrige 2 medlemmer.

OBS! I forbindelse med sager, der hæves af klageren, hvor klageren udebliver fra en hegnsynsforretning eller der er tale om en tvangsfuldbyrdsforretning, er vederlaget kun kr. 1148,-, der fordeles med kr. 574 til formanden og kr. 287 til hver af de øvrige 2 hegnsyn medlemmer.

Ved en vurderingsforretning efter Mark- og Vejfredsloven tilkommer der vurderingsmændene et vederlag på kr. 1435,-, som fordeles med kr. 861 til formanden og 574 til den anden vurderingsmand.

Når undtagelsesvis 3 personer deltager som vurderingsmænd udgør hele vederlaget kr. 2.009,- og fordeles som ved et hegnsyn.

Haven i september

September er en skøn måned i haven. Ideel til at forny din have med stauder og stedsegrønne, der giver langstrakt blomstring, form og farve til haven gennem vinteren.

Haven bugner med struttende grøntsager, fyldte frugttræer og vildtvoksende stauder og det er tid til at tænke på forårsløg, hvis du vil tilføje haven nye livgivende oplevelser til foråret. September er også oplagt til at revurdere din haveplan, hvis din have mangler farve og form.

I september er vejret nemlig ideelt til at plante stauder og stedsegrønne, hvis du vil nå at hjælpe planterne godt i gang inden vinter. Jorden er stadig varm og luften er fugtig. Det giver planterne tid til at danne nye rødder og etablere sig inden vinter, som især er vigtigt for stauder og stedsegrønne.

Vent til gengæld med at plante løvfældende træer, hækplanter og barrodsroser til oktober-november, når de har tabt bladene og er ordentligt afmodnede.

September er også velegnet til at dele forårs- og sommerblomstrende stauder, som lodden løvefod, kærmindesøster og lammeøre. Til gengæld klarer de stauder, der

stadig blomstrer, som sankthansurt, længeblomstrende storkenæb og asters sig bedre, hvis du venter med at dele dem til foråret.

Farvegivende efterårsstauder

En af de smukke stauder til sensommerhaven er havepurpursolhat, Echinacea purpurea, der med sine smukke kurvblomster tryllebinder blikket. Purpursolhat fås trods farveangivelsen i sit danske navn i et vidt spektrum af farver. Lige fra hvid og lime til gul, orange og rød over i de pink og purpur. For at få succes med purpursolhat er jord og lys afgørende. De trives bedst i fuld sol og tør men fugtighedsbevarende jord, og ynder ikke våd jord, der får dem til at rådne om vinteren.

Selvom der hvert år kommer mange spændende nyheder, så er den gamle kending 'Magnus' fortsat blandt de sundeste og sikreste sorter, hvis du vil have succes med purpursolhat i haven. Den er nu kommet i en ny variant, der hedder 'Magnus Superior', som skulle være endnu bedre, men den har jeg endnu til gode at prøve i min egen have.

Asters er blandt de andre lysende og længeblomstrende stauder i efterårshaven,

der blomstrer over flere måneder. De fleste sorter kræver en tør og solrig vokseplads og kan ofte være drilske. Enten bliver de høje som et ondt år, så de vælter ud over de øvrige stauder efter al den regn som Vorherre tilsmiler os med. Ellers også plages de ofte af meldug.

Sorten *Aster macrophyllus* 'Twilight' er blandt de sunde og tillokkende sorter, der ifølge Poul Petersens Overdam Planteskole også kan trives på mere lerede jorde. Den bliver omkring 80 cm høj og blomstrer fra juli-august og frem til september-oktober.

Form, farve og pynt med stedsegrønne

September er også ideel til at plante stedsegrønne. De giver form og farve i haven hele året, men især i vinterhalvåret træder de frem og viser for alvor deres værd i haven. Samtidig tjener de mange forskellige formål, som farvegivere, rumdannere og til pyntegrønt. Foruden de klassiske taks, thuja og buksbom, er der også mange andre stedsegrønne alternativer.

Ønsker du materiale til pynt er kransecypres, *Chamaecyparis pis.* 'Squarrosa', (bedre kendt som blød ene) med sine grå-grønne og bløde nåle en fin plante. Køb blot rigeligt både i antal og størrelse for de vokser langsomt, så du skal have noget at tage af, hvis du vil klippe til kranse og dekorationer.

Prøv også gerne nye varianter af stedsegrønne, der kan give en smuk og anderledes beplantning til krukkerne. Prøv for eksempel gul trådcypres, *Chamaecyparis pis.* 'Filifera Sungold' der er fin til at farve hele vinteren.

Husk blot altid at plante stedsegrønne i store krukker og vande dem godt både sommer og i frostfrie perioder vinteren for at undgå at de tørrer ud og bliver brune.

Ny principiel Højesteretsdom: Ejendomshævd ikke vundet over areal mellem skellinje og et fælles hegn

Mens der ved fastlæggelsen af ejendoms-skel udvises stor nøjagtighed, er det ikke altid tilfældet ved opsætning af fælleshegn. Det er derfor ikke usædvanligt, at fælleshegn ikke står nøjagtigt i skellinjen. Dette rejser spørgsmål om, hvorvidt der kan vindes ejendomshævd over arealet mellem skellinjen og hegnet.

Der findes flere landsretsdomme om ejendomshævd over areal mellem skellinje og hegn, hvor hegnet har været et eget hegn placeret på den ene grund. Højesteret har for nylig afsagt en ny principiel dom i en sag, hvor hovedspørgsmålet var, om der var vundet ejendomshævd over areal mellem skellinje og midten af det tidligere fælleshegn.

Sagens faktiske omstændigheder

Ejerne af en fritidsbolig gjorde gældende, at de havde vundet ejendomshævd over en del af den landbrugsejendom, som fritidsboligen oprindeligt var udstykket fra, og som omkransede fritidsboligen. Ved erhvervelsen af fritidsboligen havde ejerne foretaget kraftig beskæring af den hæk, som oprindeligt omkransede ejendommen, hvilket resulterede i, at hækken gik ud og måtte fjernes. Der opstod i den forbindelse tvist med naboerne om skellets placering.

Det omtvistede areal på i alt 41 m² var et smalt grundstykke langs den nord- og østlige skelgrænse og indtil midten af den hæk, som parterne havde fjernet.

Ejerne af fritidsejendommen anmodede om en skelforretning, hvor skellet blev afsat i midten af den tidligere hæk mellem ejendommene. Landinspektøren begrundede dette med, at der var tilstrækkelige indikationer på, at de eksisterende brugsgrænser mod nord og øst havde bestået i over 20 år til midten af hækken.

Ejerne af landbrugsejendommen anlagde herefter sag mod ejerne af fritidsejendommen med påstand om, at ejerne af fritidsejendommen skulle anerkende, at skellet mod bl.a. nord og øst var placeret i overensstemmelse med den matrikulære skelgrænse og ikke i hækkens midte. Ejerne af fritidsejendommen gjorde gældende, at skellet skulle fastsættes i overensstemmelse med skelforretningen, dog således at de havde vundet yderligere ejendomshævd på et smalt areal langs den nordlige og østlige del af skellet til ydersiden af den tidligere hæk. Dette med henvisning til at hækken, efter hegnslovens regler, havde haft status som et eget hegn.

Sagen i byretten og landsretten

For så vidt angik den nord- og østlige del af skellet lagde Byretten til grund, at dette

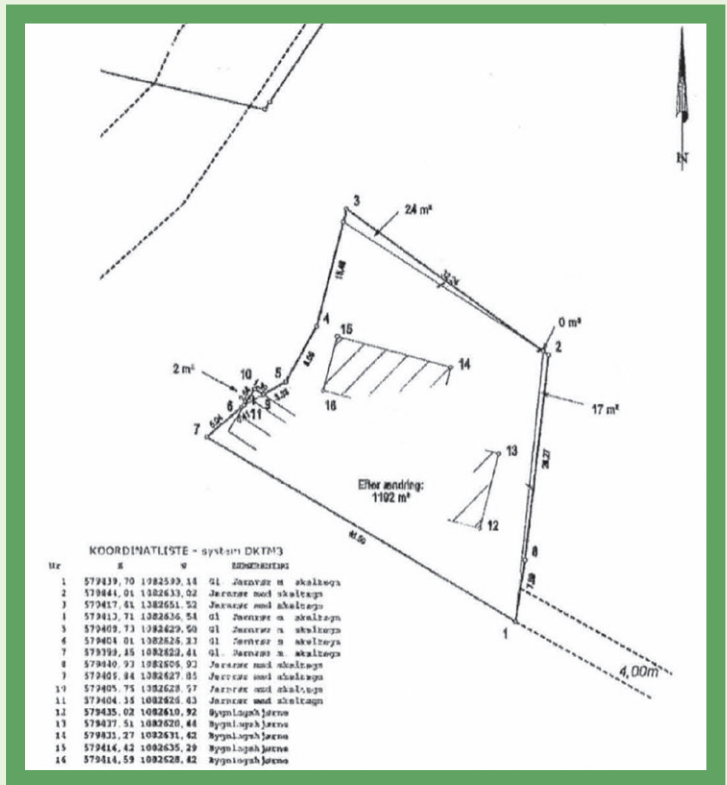
Kilde:
Skelafsetsningsplan
udarbejdet af
landinspektøren

tidligere havde været beplantet med en hæk, der i bredden havde dækket begge sider af skellet, og at hækken derfor måtte anses som et fælleshegn. Desuden var hækken blevet vedligeholdt af de til enhver tid værende ejere af de tilgrænsede arealer. Under disse omstændigheder fandt byretten ikke, at ejerne af fritidsejendommen kunne anses for at have udøvet

en sådan råden over det omtvistede areal, at betingelserne for at have vundet hævding var opfyldt, jf. DL 5-5-1, sammenholdt med UFR 2015.120 Ø.

Det bemærkes, at UFR 2015.120Ø indtil Højesterets seneste dom blev betragtet som en principiel dom om ejendomshævd. Denne dom fastslog, at vedligeholdelse af den ene side af en hæk, der ikke var placeret i skel, ikke kunne begrunde ejendomshævd over arealet mellem skellet og hækens midte. Dette uanset om hegnet havde bestået i hævdstid og derfor brød med den matrikulære praksis, som af landinspektør kritiseres for at være i strid med matrikulær praksis.

Ejerne af fritidsejendommen ankede dommen til landsretten. Landsretten fandt,

at den omtvistede hæk i det hele havde været plantet på landbrugsejendommen, der omkranserede fritidsejendommen, men tæt på skel mellem de to ejendomme. Efter bevisførelsen kunne det ikke fastlægges, om hækken var plantet af ejerne af den ene eller den anden ejendom. Landsretten ses ikke konkret at have taget stilling til, om den tidligere hæk udgjorde et eget hegn eller et fælleshegn i hegnslovens forstand. Det spørgsmål, som landsretten tog stilling til, var, om ejendomsgrænsen skulle afsættes i midten af den tidligere hæk, som landinspektøren oprindeligt gjorde. Landsretten fandt det ikke godtgjort, at ejerne af fritidsejendommen, eller de tidligere ejere af ejendommen, skulle have udøvet en ejers råden over arealet. Landsretten stedfæstede

fortsat

derfor byrettens afgørelse. Landsrettens begrundelse og resultat var derfor helt på linje med UfR 2015.120Ø.

Sagen blev herefter anket til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse.

Sagen i Højesteret

Højesteret lagde efter bevisførelsen til grund, at hækken ikke var blevet plantet i det matrikulære skel, men inde på landbrugsejendommen tæt på skelgrænsen. Højesteret bemærkede, at de nærmere omstændigheder ved plantningen af hækken var uoplyste. For Højesteret var parterne dog enige om, at hækken var et fælleshegn. Det kunne desuden lægges til grund, at de tidligere ejere af fritidsboligen og landbrugsejendommen efter fælles aftale, og i overensstemmelse med hegnslovens regler herom, løbende havde vedligeholdt hækken på hver deres side.

Højesteret kom frem til, at den vedligeholdelse af hækken, der var blevet foretaget af de tidligere ejere af fritidsboligen, ikke kunne anses for en retsstridig ejerråden, der kunne danne grundlag for at vinde hævde over arealet. Det var iøvrigt ikke godtgjort, at der af de tidligere ejere af fritidsboligen igennem årene havde været udøvet en anden råden end vedligeholdelse af hækken, der efter de foreliggende oplysninger i væsentligt omfang måtte antages at have været dækket af hækken.

På den baggrund var Højesteret enig med Landsretten i, at der ikke var grundlag for at fastslå, at ejerne af fritidsejendommen havde opnået hævde over arealet. Højesteret stadfæstede dermed landsrettens dom.

Kommentarer til dommen

For at vinde ejendomsret ved hævde er det en betingelse, at der 1) er udøvet en ejers

råden i 20 år og 2) at den udøvede råden har været retsstridig.

Kravet om retsstridighed må vurderes med afsæt i hegnslovens regler. Den blotte konstatering af en forskel mellem den matrikulære skellinje og et levende fælleshegns midte kan ikke i sig selv begrunde statuering af ejendomshævd. De retlige forpligtelser i medfør af hegnsloven til dels at afgive jord til fælleshegnet, dels at vedligeholde fælleshegnet, gør, at den udøvede råden i tilknytning til fælleshegnet nødvendigvis må anses for at have været retsmæssig og også lovpligtig, og dermed ikke kan anses for at være retsstridig i hævdsretlig forstand.

Dommen fastslår, at der ikke kan vindes ejendomshævd over et areal mellem skel og hegn alene ved at vedligeholde et hegn. Ejendomshævd kan alene vindes ved anden sædvanlig ejerråden over selve arealet i hævdstid. Det må i øvrigt udledes, at det er en betingelse for at opnå ejendomshævd, at der er sket en sådan intensiv retsstridig råden, at det reelt har afskåret modråden.

Under sagen procederede begge parter på dommen i U2015,120Ø, hvor den matrikulære skellinje/-grænse og en hæks midterlinje ikke var sammenfaldende. Den matrikulære skellinje lå inden for hegnets bredde; det matrikulære skel var således i det væsentlige dækket af hækbeplantningen. Sagen var på flere måder således sammenlignelig med ovenstående sag, dog med den forskel, at i U2015.120 Ø var der tale om et "eget hegn", mens der i nærværende sag var tale om et fælleshegn med midterlinjeplacering inde på "landbrugsejendommen".

I 2015-dommen fandt Landsretten, at vedligeholdelse af den ene side af en hæk, der ikke er placeret i skel, ikke gav grundlag

for ejendomshævd over arealet mellem skellet og hækkens midte. Sagen blev således afgjort på manglende intensitet i rådighedsudøvelsen, da der ikke på "anden særlig måde" var rådet over jordstykket end blot almindelig vedligeholdelse af den ene side af hækken.

Forskellen i hegnstatus mellem eget hegn og fælleshegn har dog ikke nogen selvstændig retlig betydning for vurderingen af hævds spørgsmål. Det centrale for denne vurdering er, om den udøvede råden over arealet har været retsstridig eller ej. UFR 2015.120Ø fastslår, at kun en aktiv og intensiv retsstridig råden over et hævdsareal, der reelt afskærer modråden, kan begrunde ejendomshævd. En sådan aktiv og intensiv retsstridig råden under en hækbeplantnings grene kan i praksis næppe ikke lade sig gøre, og dermed kan der ikke statueres ejendomshævd i en sådan situation.

Er fælleshegnet, som i dommen, placeret upræcist i forhold til skellinjen, og ligger skellet inden for eller meget tæt på hegnets grænse, kan der ikke vindes hævd på det smalle areal indtil hegnets midte alene ved vedligeholdelse af hegnet. Da anden særlig råden over det smalle areal heller ikke er praktisk muligt, må ejendomshævd over arealet op til hækken anses for udelukket.

Dommen er principiel, fordi den endeligt gør op med den praksis, der har været om hævdsrhvervelse over arealer mellem et matrikulært skel og en fælleshæk indtil 2015.120Ø. Denne dom brød allerede med denne praksis på afgørende punkter, men blev af mange landinspektører kritiseret for at være i strid med matrikulær praksis. Med den nye Højesteretsdom er der således endeligt gjort op med tidligere matrikulær praksis.

Dommen illustrerer i øvrigt, at selv om udstykningslovens § 38 kræver, at der er gennemført en skelforretning, hvor landinspektør har taget stilling til ejendomshævd, forud for sagsanlæg om hævd, begrænser dette selvsagt ikke prøvelsen af landinspektørs afgørelse ved domstolene. I omhandlende sag havde skelforretningen konkluderet hævd, hvilket Højesteret imidlertid afviste, da den vedligeholdelse af hækken, der havde fundet sted, ikke kunne anses for en retsstridig ejerråden, der kunne danne grundlag for at vinde hævd over arealet. Det var i øvrigt ikke godtgjort, at der havde været udøvet en ejers råden over arealet, der efter de foreliggende oplysninger i væsentligt omfang måtte antages at have været dækket af hækken.

*Advokat Malin Lundø Brun
WTC advokaterne A/S*

Mød foreningen på Facebook

Foreningen af Hegnsyn i Danmark er på Facebook - som en lukket gruppe for medlemmer. Hegnsynsmedlemmer, vurderingsmænd eller sekretærer kan blive medlemmer ved at anmode om det via egen Facebook-profil.

Foto: Karna Maj

Mos i græsplænen

Græsplæner i det tidlige forår ser lidt ynkelige ud. Men man skal være lidt tålmodig, og lade græsset komme i groning. Et af problemerne er mosset, som har taget overhånd i mange græsplæner i vinterhalvåret.

Giv græsset gode vækstbetingelser

Alle steder, hvor der vokser flere plantearter, er der konkurrence. Det gælder også græsplænen. Her konkurrerer græsset med kløver, ukrudt og mos. Og da det nu er en græsplæne, skal der jo helst være mest græs.

Mens græs og ukrudt har ca. de samme vækstkrav, så er der forskel på de ideale vækstforhold for græs og mos. Det stiller os i en gunstig situation, da man bare skal give græsset bedre forhold at vokse under,

så gør man livet surt for mosset, og det forsvinder.

Mos kan rives af

Når foråret kommer med masser af sol tørrer mosset og bliver helt lyst. På det tidspunkt kan man let rive det af uden at skade græsplanterne alt for meget. Men først skal man have fjernet det meste af det mos, der er, så græsset kan komme til at gro. I april kommer der nogle tørre dage, hvor mosset »slipper« (det bliver lyst som på billedet) og det er meget let at rive af med en almindelig rive uden at beskadige græsset alt for meget.

Det afrevne mos kan kommes med i kompostbunken eller bruges som jord-

dække. Normalt vil det ikke gro igen ude på bedene.

Fuglene kan gøre jobbet

En anden metode er at drysse godt med kanariefuglefrø ud på de mosramte områder. Det vil få alle fugle i nabolaget til at komme på besøg. Specielt solsortene vil skrabe rundt i mosset for at finde frøene og dermed løsne mosset.

Græsset skal have næring

Græs skal have tilstrækkeligt med kvælstof for at vokse optimalt. Græsplæner er faktisk selvforsynende, hvis man efterlader afklippet til regnormene. Prøv i øvrigt en regnvåd, lun majaften at gå ud og lys på græsplænen – den vil være helt levende af regnorme.

Hvis man i mange år har fjernet afklippet, og græsplænen er i en vækstmæssig dårlig stand, skal den topdresses med et lag kompost.

Kalk kan give en god virkning

Hvis man ikke har tilført græsplænen kalk i mange år, vil et drys kalk sikkert have en god virkning. Det er bedst at bruge dolomitkalk.

Ventilering af græsrodderne

Græsrodder skal have luft. Hvis jorden er meget kompakt og der ikke er ret mange regnorme, vil en mekanisk luftning have en god virkning. Det gøres ved at lave huller med f.eks en greb eller ved at vertikalskære den med maskine.

Langt vintergræs

Det er i vinterperioden, at mosset tager

over. Hvis man efterlader græsplænen godt lang i efteråret, har mosset sværere ved at etablere sig.

Skygge giver mos

Græs gror ikke godt i skygge, men det gør mos til gengæld. På skyggefulde steder er det ret umuligt at slippe af med mosset. Til gengæld ser det smukt ud her som grønt dække. Hvis man ikke er enig, så er alternativet at anlægge et smukt skyggebed med stauder, som trives godt her. Det kunne være et bed med hosta, som vil dække området helt med store grønne blade. De kommer dog først frem sent i foråret, så her kan man etablere et meget smukt forårbed med vintergækker, som når at visne ned, inden hostaen tager over.

Jernvitriol er ikke en miljøvenlig metode

Jernvitriol har været brugt i generationer mod mos og anbefales ofte. Det virker mod mos og er godkendt til bekæmpelse af mos. Men der er fare for svidningsskader på græsset, og græsplænen kommer til at se grim ud med sortsvedet mos, som alligevel skal rives af med håndkraft. Mosset kommer iøvrigt hurtigt igen, så det er kun en kortvarig hjælp.

Vælg miljørigtigt

Så der er alle mulige grunde til at vælge miljøvenligt og lade være med at drysse kemikalier ud på græsplænen. Det eneste, der virkelig hjælper er at skabe bedre vækstforhold for græsset som beskrevet ovenfor, og så rive mosset af, når det løsner sig naturligt.

Vi har fornøjelsen af at invitere dig til vores

EFTERÅRSKURSUS

– der afholdes to gange - én gang i Vestdanmark og én gang i Østdanmark.

Dette kursus er en enestående mulighed for at udvide din viden og netværk inden for emnerne hegnsvister, enkeltstående træer og konflikthåndtering.

VESTDANMARK KURSUS:

Dato: Lørdag den 28. oktober

Sted: Hotel GUESTapart Tueager 5A, 8200 Aarhus N

Program:

09.00-09.30: Morgenbuffet

09.30-09.45: Velkomst og præsentation

10.00-11.30: "Prøvelse af hegnsvister i nyere retspraksis" Ekstern oplægsholder

12.30-14.00: Paragraf 19 - Enkeltstående træer osv. Ekstern oplægsholder

14.00-14.30: Kaffepause

14.30-15.45: Overblik og konflikthåndtering

15.45-16.00: Afslutning af kurset

Pris: Deltagergebyr: 1.800,- DKK pr. deltager
(inkluderer morgenkaffe og frokost)

For at sikre en optimal undervisningsoplevelse er antallet af deltagere begrænset til 40.

Vi ser frem til at byde dig velkommen til dette lærerige kursus, hvor vi sammen vil udforske og diskutere de nævnte emner. For at tilmelde dig eller få yderligere oplysninger bedes du kontakte os på hegnsyn.dk eller telefon 50 30 50 90.

Sidste
tilmeldingsfrist
er den 13. oktober

Tilmeld dig på
hegnsyn.dk

Efteråret nærmer sig. Træernes flotte farver.

*Nu falmer skoven trindt om land,
og fuglestemmen daler;
alt flygted storken over strand,
ham følger viltre svaler.*

*Hvor marken bølged nys som guld
med aks og vipper bolde,
der ser man nu kun sorten muld
og stubbene de golde.*

*Men i vor lade, på vor lo,
der har vi nu Guds gaver,
der virksombed og velstand gro
i tøndemål af traver.*

*Oh han, som vokse lod på jord
de gyldne aks og vipper,
han bliver hos os med sit ord,
det ord, som aldrig glipper.*

*Ham takker alle vi med sang
for alt, hvad han har givet,
for hvad han vokse lod i vang,
for ordet og for livet.*

*Da over os det hele år
sin fred han lyser gerne,
og efter vinter kommer vår
med sommer, korn og kerne.*

*Og når engang på Herrens bud
vort timeglas udrinder,
en evig sommer hos vor Gud
i Paradis vi finder.*

*Da høste vi, som fugle nu,
der ikke så og pløje;
da komme aldrig mer i bu
vi jordens strid og møje.*

*For bøsten her og bøsten hist
vor Gud ske lov og ære,
som ved vor Herre Jesus Krist
vor Fader ville være!*

*Hans Ånd, som alting kan og ved,
i disse korte dage
med tro og båd og kærlighed
til Himlen os ledsage!*

*Tekst: N.F.S. Grundtvig, 1844
Mel.: Johan H. Nebelong 1889*

Vi har fornøjelsen af at invitere dig til vores

EFTERÅRSKURSUS

– der afholdes to gange - én gang i Vestdanmark og én gang i Østdanmark.

Dette kursus er en enestående mulighed for at udvide din viden og netværk inden for emnerne hegnstviser, enkeltstående træer og konflikthåndtering.

ØSTDANMARK KURSUS:

Dato: Lørdag den 4. november

Sted: Karrebæksmindefjord, Enø Kystvej 55, 4736 Karrebæksminde

Program:

09.00-09.30: Morgenbuffet

09.30-09.45: Velkomst og præsentation

10.00-11.30: "Prøvelse af hegnstviser i nyere retspraksis" Ekstern oplægsholder

12.30-14.00: Paragraf 19 - Enkeltstående træer osv. Ekstern oplægsholder

14.00-14.30: Kaffe pause

14.30-15.45: Overblik og konflikthåndtering

15.45-16.00: Afslutning af kurset

Pris: Deltagergebyr: 1.800,- DKK pr. deltager (inkluderer morgenkaffe og frokost)

For at sikre en optimal undervisningsoplevelse er antallet af deltagere begrænset til 40.

Vi ser frem til at byde dig velkommen til dette lærerige kursus, hvor vi sammen vil udforske og diskutere de nævnte emner. For at tilmelde dig eller få yderligere oplysninger bedes du kontakte os på hegnsyn.dk eller telefon 50 30 50 90.

Sidste
tilmeldingsfrist
er den 13. oktober

Tilmeld dig på
hegnsyn.dk

"SPØRG BARE"

Hegnsynsmedlemmer og sekretærer kan få
rådgivning ved henvendelse på:
raadgivning@hegnsyn.dk

Henvendelser besvares enten af foreningen
eller videresendes med henblik på besvarelse til
foreningens rådgivende jurist, Peter Flint Jensen.
Betaling for juridisk bistand kan i den
forbindelse forekomme.

Vedr. Mark og Vejfredsspørgsmål kan henv. ske til:
Bodil Waagensen 40 82 09 86.

Lov om Mark- og Vejfred og vejledning hertil kan
findes på foreningens hjemmeside www.hegnsyn.dk

Vedr. spørgsmål om vederlag og lovfortolkning
kan henvendelse rettes til Landbrugsstyrelsen
på tlf. 91 32 94 65 eller e-mail Stigun@Lbst.dk

Endvidere står foreningens bestyrelse altid til rådighed
for en drøftelse af hegnsyns spørgsmål.

Foreningens hjemmeside med diverse links findes
på adressen www.hegnsyn.dk

*Vi ses i
Karrebæksminde
i november*

RET & SKEL

Information for Hegnsyn

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

*Hortensia
i haven*